

اعجاز عددی قرآن

مقدمه

خداوند برای ایجاد تحول فرهنگی در مومنان از اعجاز استفاده کرده است، لذا شایسته است، همه کسانی که در این راستا ایفای نقش می‌کنند، برای تعمیق و تقویت اعتقادات از این دریچه وارد شوند. ولی معجزه حصر بطور یعنی قرآن، به زبان عربی است که جنبه اصلی اعجاز آن، یعنی فصاحت و بلاغت قرآن، برای ما فارسی زبانان چندان قابل درک نیست. گماین که بی نظیر ترین اشعار فارسی، برای کسی که با این زبان بیگانه است، هیچ تفاوتی با الفاظ عامیانه ندارد. ترجمه این اشعار هم زیبایی و فصاحت و بلاغت زبان اصلی را ندارد. در مورد قرآن نیز چنین است و صرف نظر از جنبه معنوی و معرفتی آن، جنبه اصلی اعجاز آن یعنی همان فصاحت و بلاغت و به تعبیری زیبایی و شیوایی کلام برای ما چندان ظاهر نیست. لذا بهتر است از بعدی وارد شد که برای همگان قابل درک و فهم باشد و قوه اعجاب آنان را برانگیزد. از جمله این موارد، اعجاز قرآن از جنبه ریاضی و عددی است. در این مجال سعی شده تا مجموعه‌ای از اعجاز عددی قرآن که تاکنون کشف و ضبط شده و در دسترس این جانب بوده است، به صورت فشرده و خلاصه ارائه شود. تفصیل مطالب را می‌توان از منابع به دست آورد.

قسمت اول: اعجاز در تناسب کلمات قرآن

الف) تناسب کلمات با مصداق‌های آن‌ها

۱. کلمه یوم (روز) به صورت مفرد ۳۶۵ مرتبه (دقیقاً به تعداد روزهای سال) و به صورت مثنی و جمع ۳۰ مرتبه (به تعداد روزهای ماه).

۲. کلمه شهر (به معنای ماه) در کل قرآن ۱۲ مرتبه (به تعداد ماه‌های سال)
۳. کلمه امام به صورت مفرد و جمع ۱۲ مرتبه
- ب) تساری در کلمات متضاد
 ۱. دنیا و آخرت ۱۱۵ مرتبه
 ۲. شیطان و ملائکه ۶۸ مرتبه
 ۳. حیات و موت ۱۴۵ مرتبه
 ۴. سیئات (گناهان) و صالحات (کارهای نیک) ۱۶۷ مرتبه
 ۵. کفر و ایمان ۲۵ مرتبه
 ۶. نفع و فساد ۵۰ مرتبه
 ۷. حر (گرما) و برد (سرما) ۴ مرتبه
 ۸. صیف (تابستان) و شتا (زمستان) ۱ مرتبه

ج) تناسب در کلمات مرتبط با هم

این قسمت مثال‌های متعددی دارد که به منظور رعایت اختصار، به ذکر تعدادی از آن‌ها اکتفا می‌شود.

۱. روایات، لازمه محبت را طاعت دانستند. لذا هر کدام از کلمات محبت و طاعت ۸۳ مرتبه آمده‌اند.
۲. زکات برای مال برکت می‌آورد. هر کدام از کلمات زکات و برکت ۳۲ مرتبه آمده‌اند.
۳. صلوة برای انسان نجات را در بر دارد. این دو کلمه مساوی هم و هر یک ۶۷ مرتبه آمده است.
۴. کافرین در قیامت در نار (آتش) عذاب می‌شوند.

این دو کلمه مساوی هم و هر یک ۱۵۴ مرتبه آمده است .
 ۵ . مسلمین همواره در جهاد هستند . این دو کلمه مساوی هم و هر یک ۴۱ مرتبه آمده است .
 ۶ . دین با مساجد آمیخته است . این دو کلمه مساوی هم و هر یک ۹۲ مرتبه آمده است .
 ۷ . به تعبیر قرآن، بندگان شکور (یعنی بسیار شکرکننده) قلیل هستند . این دو کلمه مساوی هم و ۷۵ مرتبه آمده است .
 ۸ . در شدت باید صبر کرد . این دو کلمه مساوی هم و ۱۰۲ بار آمده است .
 ۹ . بخل برای انسان حسرت ابدی را همراه دارد . این دو کلمه مساوی هم و ۱۲ مرتبه آمده است .
 ۱۰ . در مصیبت هم باید خدا را شکر کرد . این دو کلمه مساوی هم و ۷۵ مرتبه آمده است .
 ۱۱ . انفاق باید به قصد رضا (یعنی رضایت خداوند) باشد . این دو کلمه مساوی هم و ۷۳ مرتبه آمده است .
 ۱۲ . انبیا، بشیر (یعنی بشارت دهنده) و نذیر (یعنی بیم دهنده) هستند . کلمه نبی ۷۵ مرتبه آمده است که با مجموع کلمات بشیر (۱۸ مرتبه) و نذیر (۵۷ مرتبه) برابر است .
 $57 + 18 = 75$
 ۱۳ . حساب خدا با عدل و قسط همراه است . کلمه حساب ۲۹ مرتبه آمده که با مجموع کلمات عدل (۱۴ مرتبه) و قسط (۱۵ مرتبه) برابر است .
 $15 + 14 = 29$

د) چندبرابری ها

۱ . خداوند در دنیا که کوتاه و گذراست، رحمن است و در دنیا و آخرت رحیم است . کلمه رحیم ۱۱۴ مرتبه (به تعداد سوره های قرآن) و دو برابر رحمن که ۵۷ مرتبه می باشد، آمده است .
 ۲ . کلمه یسر (آسانی) ۳۶ مرتبه و ۳ برابر کلمه عسر (سختی) که ۱۲ مرتبه می باشد، آمده است .

قسمت دوم: اعجاز عددی قرآن

الف) اعجاز عدد ۱۹

۱ . اولین آیه قرآن «بسم الله الرحمن الرحيم» است که ۱۹ حرف دارد .
 ۲ . اولین سوره ای که نازل شد، سوره علق است که

نوزدهمین سوره از آخر قرآن است .
 ۳ . سوره علق دقیقاً ۱۹ آیه دارد .
 ۴ . قرآن مجید ۱۱۴ سوره دارد که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است .
 $114 \div 19 = 6$
 ۵ . اولین بار که جبرئیل با قرآن نازل شد، ۱۹ کلمه آورد (اولین نزول ۱۹ کلمه) .
 ۶ . این ۱۹ کلمه ۷۶ حرف دارند که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است .
 $76 \div 19 = 4$
 ۷ . دومین بار که جبرئیل با قرآن نازل شد، ۳۸ کلمه آورد که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است (دومین نزول دو برابر ۱۹ کلمه) .
 $38 \div 19 = 2$
 ۸ . سومین بار که جبرئیل با قرآن نازل شد، ۵۷ کلمه آورد که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است (سومین نزول سه برابر ۱۹ کلمه) .
 $57 \div 19 = 3$
 ۹ . تک تک کلمات در «بسم الله الرحمن الرحيم» در کل قرآن به تعدادی آمده اند که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم هستند: الله ۲۶۹۸ مرتبه، اسم ۱۹ مرتبه، الرحمن ۵۷ مرتبه، الرحيم ۱۱۴ مرتبه .
 $2698 + 19 = 142$
 $19 + 19 = 1$
 $57 + 19 = 3$
 $114 + 19 = 6$
 ۱۰ . همه سوره ها یک بسم الله دارند، به جز سوره توبه که بسم الله ندارد و سوره نمل که ۲ بسم الله دارد . پس قرآن مجموعاً ۱۱۴ بسم الله الرحمن الرحيم دارد که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است .
 $114 \div 19 = 6$
 ۱۱ . همان طوری که ذکر شد، سوره توبه بسم الله ندارد، ولی سوره نمل دو بسم الله دارد . حال اگر از سوره توبه بشماریم، سوره نمل نوزدهمین سوره می شود .
 ۱۲ . تعداد کلمات بین دو بسم الله در سوره نمل ۳۴۲ کلمه است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است .
 $342 \div 19 = 18$
 ۱۳ . در قرآن اعداد زیادی آمده اند، مثل «ما موسی را ۴۰ شب دعوت کردیم» و «ما هفت آسمان را آفریدیم» و تعداد کل اعداد ذکر شده در کل قرآن ۲۸۵ عدد است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است .
 $285 \div 19 = 15$
 ۱۴ . اگر تمام این اعداد را با هم جمع کنیم، عدد ۱۷۴۵۹۱ به دست می آید که آن هم بر عدد ۱۹ قابل تقسیم

۴۶ آمده است. مجموع حروف «ح» و «م» در این سوره‌ها ۲۱۶۶ است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $2166 \div 19 = 114$

۵. حروف مقطعه کهیصص

این حروف مجموعاً در سوره مریم ۷۹۸ مرتبه آمده که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $798 \div 19 = 42$

۶. حروف مقطعه الم

این حروف در آغاز ۸ سوره ۲، ۳، ۷، ۱۳، ۲۹، ۳۰، ۳۱ و ۳۲ آمده است. مجموع تکرار آن‌ها ۲۶۶۷۶ مرتبه است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $26676 \div 19 = 1404$

علاوه بر آن، هریک از این حروف به تنهایی نیز مضرب عدد ۱۹ هستند.

حرف الف در ابتدای سیزده سوره آمده که در این سوره‌ها جمعاً ۱۷۴۴۹ حرف الف آمده است.

$$17449 \div 19 = 921$$

حرف لام در ابتدای سیزده سوره آمده که در این سوره‌ها جمعاً ۱۱۷۸۰ حرف لام آمده است.

$$11780 \div 19 = 620$$

حرف میم در ابتدای هفده سوره آمده که در این سوره‌ها جمعاً ۸۶۸۳ حرف میم آمده است.

$$8683 \div 19 = 457$$

علاوه بر آن، جمع این حروف نیز مضرب عدد ۱۹ است.
 $37962 \div 19 = 1998$

قسمت سوم: اعجاز در نسبت حروف مقطعه با سایر حروف همان سوره

تعداد حروف مقطعه با حذف مکررات ۱۴ حرف و دقیقاً نصف حروف بیست و هشتگانه عربی است. علمای شیعه از این چهارده حرف، جمله زیر را به دست آورده‌اند:

صراط علی حق نمسکه: راه علی حق است، به آن جنگ می‌زنیم.

اما نکته مهم و تعجب‌انگیز این است که: «هرگاه حرف مقطعه‌ای در اول سوره‌ای ذکر شده باشد، نسبت آن حرف مقطعه در کل سوره به تمام حروف آن سوره (و

است).
 $174591 \div 19 = 9189$

حتی اگر اعداد تکراری را حذف کنیم، حاصل جمع ۱۶۲۱۴۶ خواهد بود که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $162146 \div 19 = 8534$

ب) رابطه عدد ۱۹ با حروف مقطعه

درباره رابطه بین عدد ۱۹ با حروف مقطعه تحقیقات وسیعی به عمل آورده‌اند که به نتایج شگفت‌آوری در این زمینه دست یافت. در یک قاعده کلی می‌توان گفت: «هرگاه سوره‌ای با حرف یا حروف مقطعه‌ای شروع شود، تعداد کل آن حرف یا حروف مقطعه آن سوره بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.»

از مثال‌های متعدد این قسمت نیز برای رعایت اختصار، به ذکر چند نمونه اکتفا می‌شود.

۱. حرف مقطعه ق

این حرف در ابتدای ۲ سوره آمده است: سوره ق؛ که شامل ۵۷ حرف ق است و سوره شوری؛ که شامل ۵۷ حرف ق است.

$$57 \div 19 = 3$$

قابل توجه است که تعداد حرف ق در هر دو سوره، مساوی است. با این که بلندی سوره شوری ۲ برابر سوره ق است.

مجموع حروف ق در این سوره هم ۱۱۴ حرف است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $114 \div 19 = 6$

۲. حرف مقطعه ص

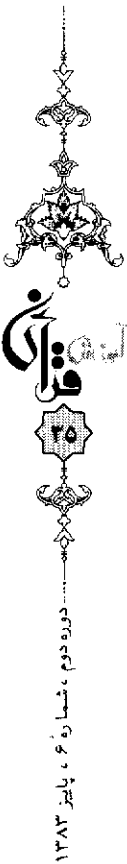
این حرف در ابتدای ۳ سوره اعراف، مریم و صاد آمده است. در کل این سوره‌ها، مجموعاً ۱۵۲ بار حرف صاد آمده که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $152 \div 19 = 8$

۳. حرف مقطعه ن

این حرف در سوره قلم ۱۳۳ بار آمده است که بر عدد ۱۹ قابل تقسیم است.
 $133 \div 19 = 7$

۴. حروف مقطعه حم

در ابتدای ۷ سوره ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵ و

به اصطلاح درصد آن حرف)، از ۱۱۳ سوره دیگر بیش تر است.

این حروف مقطعه به چند بخش قابل تقسیم هستند.

الف) حروف مقطعه یک حرفی

مثال ۱. حرف مقطعه ق

این حرف بالاترین درصد را در همین سوره داراست؛ بدون هیچ استثنایی. بعد از آن هم سوره فلق بالاترین درصد را دارد. (۶/۷۰۰) و بعد سوره قیامت (۳/۹۰۷) و بعد سوره شمس (۳/۹۰۶) و گاهی تفاوت مثل دو مورد اخیر، به یک هزارم درصد می رسد، ولی قاعده حفظ می شود.

مثال ۲. حروف مقطعه ص و ن

حرف «ص» در سوره صاد بالاترین درصد از ۱۱۴ سوره قرآن را داراست. همین طور حرف «ن» در سوره قلم. (برای رعایت اختصار، از ذکر درصد خودداری می شود. می توان به جدول کتاب مراجعه کرد).

ب) حروف مقطعه چند حرفی

مثال ۱. حروف مقطعه المص (سوره اعراف)

اگر این چهار حرف در این سوره با هم جمع شوند و نسبت را با سایر حروف این سوره بسنجیم (یعنی درصد بگیریم)، خواهیم دید که این درصد از ۱۱۳ سوره دیگر بیش تر است.

مثال ۲. حروف مقطعه المر (سوره رعد). عیناً همان قاعده رعایت شده است.

مثال ۳. حروف مقطعه کهیعص (سوره مریم) نیز همچون مثال های فوق بیش ترین درصد را دارد.

ج) حروف مقطعه مشترکی که در آغاز چند سوره آمده اند

علاوه بر قاعده مذکور، حروفی که در آغاز چند سوره آمده اند، در مجموع این سوره ها هم این قاعده رعایت شده است.

مثال: حروف مقطعه الم

مجموع سه حرف «ا، ل، م» اگر در تمام سوره هایی که با الم شروع می شود، حساب شود و نسبت آن با

مجموع حروف این سوره ها به دست آید (یعنی درصد آن استخراج شود) این نسبت از مابقی سوره ها بیش تر است. به عبارت دیگر:

نه تنها حروف مقطعه در هر سوره به تنهایی حساب و ضابطه معینی دارند بلکه مجموع این حروف مشابه هم ضابطه معینی دارند و از نظام واحدی پیروی می کنند.

د) حروف مقطعه ای که سوره های آن ها مضمون های مشترک دارند

علامه طباطبایی، مفسر بزرگ معاصر در این مورد می گوید: «سوره هایی که حروف مقطعه اول آن ها یکی است، از نظر مضمون نیز به هم شباهت دارند. می بینیم سوره اعراف که با المص شروع می شود، مطالبی را که در سوره های «الم» و «ص» هست، در خود جمع کرده است، و نیز سوره رعد که با «المر» شروع شده است، مطالب سوره های «الم» و «الر» را نیز دارد.»

نتیجه

می دانیم که آیات قرآن در طول ۲۳ سال نازل شده اند و حالات نزول نیز بسیار متفاوتند؛ در هنگامه جنگ یا صلح، در پاسخ سؤالات و شبهات، در بر ملا کردن حیلها و نیرنگ ها. ولی مجموع این آیات چنان نظم و نظامی دارد و محاسبات پیچیده ای بر آن حاکم است که تصور آن هم مشکل است. محاسبه آن نیز با امکانات پیشرفته رایانه ای، سال ها زحمات محققان را دربر داشت. هنوز با گذشت زمان و با پیشرفت علم، دریچه های جدیدی از اعجاز قرآن برای بشر کشف و باز می شوند. همه این امور، دلالت دارد بر دعوی غیر قابل مناقشه خود قرآن که این کتاب پیام خداست و بدون کوچک ترین دخل و تصرفی محفوظ مانده است.

و انسان پس از تفکر در خصوص این معجزه بزرگ الهی، نمی تواند از تصدیق این آیه شریفه خودداری کند که می گوید: اگر این قرآن را بر سر کوهی فرود می آوردیم، هر آینه می دیدی که از هیبت خدایی دچار سرافکنندگی و از هم پاشیدگی می شود (حشر آیه ۲۱).

زیر نویس

۱. تفسیر المیزان. علامه طباطبایی. ج ۱۸، ص ۹.